

Doelen zijn helder, nu een regering die durft

Column
Frans Debets

Nederland heeft in de Europese Unie steeds gepleit voor hogere klimaatdoelen dan de 40 procent emissiereductie van broeikasgassen die voor 2030 werd afgesproken. In ons eigen klimaatakkoord van 2019 en in de Klimaatwet legden wij 49 procent emissiereductie vast voor 2030 en 95 procent voor 2050.

Voor 2020 was ook een doel afgesproken, maar de rechter moest eraan te pas komen om dat doel op 25 procent te krijgen. Het is nog niet duidelijk of we deze 25 procent vorig jaar bereikt hebben, maar minister Wiebes rapporteerde in oktober over zijn klimaatwet: 'Het einddoel in de Klimaatwet van 95 procent voor 2050 lijkt uit zicht'.

Maar terwijl wij mismoedig ons falen bespraken kondigde de EU aan dat het 2030 doel van 40 procent

naar 55 procent werd verhoogd, precies wat Nederland steeds gepleitte. Het is de vraag wat deze hogere ambitie betekent voor Nederland nu we al lijken te accepteren dat we ons eigen 49 procent reductie in 2030 niet zullen halen.

Voor het antwoord op deze vraag had de regering het polderoverleg met de vijf sectortafels van het klimaatakkoord weer kunnen raadplegen, maar de vraag werd voorgelegd aan een ambtelijke werkgroep onder leiding van Laura van Geest, de nieuwe voorzitter van de financiële toezichthouder AFM.

Bij dit soort studies wordt het werk meestal gedaan door een paar adviesbureaus waarbij de ambtenaren de tussentijdse concepten beoordelen. Maar nu werd het proces omgedraaid, het denk- en schrijfwerk werd gedaan door de ambtelij-

ke studiegroep zelf en de adviesbureaus leverden de antwoorden op specifieke vragen die de studiegroep stelde.

Het resultaat, Wegwijzer voor Klimaatkeuzes, is een goed leesbaar en bijna brutaal rapport. De hoogdravende ambities en de gezwollen toon die we zo goed kennen van de klimaatnota's ontbreekt hier, het is een overzichtelijke opsomming van agendapunten die snel moeten worden afgewerkt.

Om het de volgende regering makkelijk te maken is alvast een handig 'vinklijstje' opgenomen met 23 punten voor de formatie. Maar het is ook een scherpe analyse van het huidige geklungel, het advies is: 'Het heeft weinig zin de kraan nog wat verder open te draaien zo lang de emmer niet is gerepareerd'. Over de kosten is de commissie duidelijk: 'In alle varianten is een lastenverzwaring voorzien ter dekking van de benodigde uitgaven'.

We besteden nu veel aandacht aan de plannen die aansluiten bij de

Het heeft weinig zin de kraan nog wat verder open te draaien zo lang de emmer niet is gerepareerd

doelen van 2030, maar deze Wegwijzer benadrukt steeds dat we ons niet moeten blindstaren op 2030. We moeten nu alvast doorkijken naar wat op de weg naar 2050 nodig is én wat met een tijdsige voorbereiding inpasbaar en maatschappelijk acceptabel is.

Lastige keuzes worden zonder omhaal gepresenteerd. Thema's als het terugdringen van autogebruik, de omvang van de veestapel, het goedkope gas voor de tuinbouw, de oxidatie van de veengronden, worden duidelijk benoemd; de volgende regering moet daar knopen over doorhakken.

Het energie-akkoord en het klimaatakkoord werden in breed samengestelde groepen en in tijdrovide overleggen opgesteld. Deze commissie stelt voor het nu anders te doen, het volgende kabinet moet eerst zelf op hoofdlijnen uitwerken hoe, met welke instrumenten en binnen welke randvoorwaarden, men de doelen wil realiseren. Vervolgens kan dan een gestructureerde dialoog met de belanghebbenden gevoerd worden. De vraag is of we een regering kunnen vormen die dit kan en durft. Over een paar weken zullen we zien of dat gaat lukken.

Frans Debets is deskundige op het gebied van duurzame energie